
kokoukset/ pöytäkirja

AIKA: 04.12.2012 klo 9.00–10.55
PAIKKA: Seinäjoki, Mediwest (1 krs. kokoustila)

Harri Jokiranta
Anneli Saarinen
~~Päivi Saukko~~
~~Markku Valo~~
Oili Ylihärtilä
~~Maria Liisa Nurmi~~
~~Tarja Palomäki~~
Eija Hautamäki
Terhi Järvi
~~Terttu Liisa Talosela~~
~~Marja Liisa Somppi~~
Tuulikki Mäkinen
~~Erja Heikkinen~~
~~Esko Kiviniitty~~
Päivi Rinne
~~Marjatta Jokisuu~~
~~Marko Rossinen~~
~~Timo Haapoja~~
~~Jouni Nummi~~
~~Teemu Puolijoki~~
Arto Rautajoki
Anne Saarijärvi (esitt./siht.)

Helena Lahtinen
Reetta Kananoja
Veli-Erkki Wiberg
Raili Helena Kangasluoma
Anne Myllymäki
Anne Ylirinne
Kyllikki Laukkola
Kirsi Koski-Säntti
Tarja Seppälä
Timo Toikko
Ulla Lassila
Jaana Palmu
Marjut Mäki-Torkko
Kirsti Svahn

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus
2§ Esityslistan hyväksyminen
3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
4§ Tiedotusasiat
- ajankohtaista lainsäädännöstä ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (kartoittava yleiskeskustelu ohjausryhmän näkemyksistä sosiaalihuoltolain käsittelyyn ja avaamiseen ohjausryhmän kokouksissa - käytäntöjen ja osaamisen kehittämisen näkökulma- ja sopiminen asian eteenpäin viemisestä Etelä-Pohjanmaalla)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistus (liitetiedostona)
 - Sosiaalialan osaamiskeskusten laajennetun työvaliokunnan ja osaamiskeskusjohtajien yhteinen kokous tutkimuksen ja kehittämisen rakenteista 13.12.12 STM, Arto Rautajoki
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eteneminen Etelä-Pohjanmaalla – tilannekatsaus, Harri Jokiranta
 - Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometrin 2012 tilanteesta, Arto Rautajoki
- 5§ Väli-Suomen Kaste -valmistelut EP:n osalta, Anne Saarijärvi
6§ Sosiaalialan tiedonhallinnan kehittäminen: yhteistyö THL:n ja sosiaalialan osaamiskeskusalueen kanssa
7§ Arvioivaa keskustelua SB:n/Etelä-Pohjanmaan alueellisen ohjausryhmän toiminnasta 2010-2012 siirryttäessä uudelle kaksivuotistoimintakaudelle 2013–2015
8§ Muut asiat: -
Tulevia tilaisuuksia
- Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohdon työkokous 29.1.2013
 - Palvelurakennetilaisuus ja pohjalaismaakuntien sote-mallien mietintä – työkokousten sarja jatkuu 15.2.13
- 9§ Seuraava kokous
10§ Kokouksen päättäminen
TERVETULOA!

- 1 § Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.10.
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
Esitys: Hyväksytään kokouskutsun asialista kokouksen esityslistaksi
Käsittely: Esitetään hyväksyttäväksi.
Päätös: Esitys hyväksyttiin.
- 3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
Esitys: Valitaan pöytäkirjan tarkastajat
Käsittely: Edellinen muistio todettiin sähköisesti tarkastetuksi. Ehdotetaan tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Eija Hautamäkeä ja Anneli Saarista.
Päätös: Esitys hyväksyttiin.
- 4§ Tiedotusasiat
- Ajankohtaista lainsäädännöstä ja sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta
Keskusteltiin ohjausryhmän näkemyksistä tulevan sosiaalihuoltolain käsittelyksi ja avaamiseksi ohjausryhmän kokouksissa. Tulevan lain toivottiin jalkautuvan SONet BOTNIAn kautta . Tätä varten ehdotettiin, että alkuvuodesta järjestettäisiin keskeisten yhteistyökumppanien kanssa tilaisuus, jossa keskeisiä lakipykälää läpikäytäisiin, kuten mm. lastensuojelulain yhteydessä aikanaan sekä myös Ikälain kohdalla on toimittu. Sovittiin, että Arto Rautajoki vie asiaa eteenpäin myös muissa Pohjalaismaakunnissa yhteisen tilaisuuden järjestämiseksi ja on yhteydessä mm. AVlin, STM:öön ja Kuntaliittoon yhteistyökumppanuudesta tilaisuuden toteuttamisessa. Ohjausryhmä toivoo, että kutsuttavien kohderyhmä valitaan riittävän laajaksi. Tarvittaessa kootaan myös pieni suunnittelutyöryhmä valmistelevaan tilaisuutta.
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos
Ohjausryhmälle oli etukäteen toimitettu liitetiedostona Arto Rautajoen laatima katsaus. Selvityshenkilöt on valittu, tehtävät määritelty ja aikataulusta sovittu (ks. tarkemmin liitetiedosto). Todettiin, että oleellista muutosta ei näyttäisi olevan Reijo Väärälän marraskuulla SB:n tilaisuudessa pitämään esittelyyn. Järjestämislain valmistelu on alkamassa 1.3.2013: sosiaalialan osaamiskeskusten kannalta erityisesti tutkimus- ja kehittämisrakenteen kysymykset sekä siihen liittyvän rahoituksen saaminen vastaavalle tasolle kuin terveydenhuollossa ovat tärkeitä. Ohjausryhmä nosti esiin huolensa sosiaalihuollon osaamisen huomioinnista valmistelussa, mutta selvitystehtävässä tämän todettiin jo näkyvän (selvityshenkilönä Harri Yltävä). Keskusteltiin myös siitä, onko sosiaali- ja terveydenhuoltoa mahdollista aidosti integroida, vai onko kyse pikemminkin vain yhteistyön syventämisestä.
 - Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometrin 2012 tilanteesta, Arto Rautajoki
Barometritutkija Minttu Kuronen-Ojalan laatima Webropol -kysely on verkossa avoinna 30.11.–17.12.12 välisen ajan. Yhteistyössä maakuntaliittojen ohella mukana on ollut myös mm. SeAMKin liiketalouden yksikkö. Alustavat tiedot saadaan viikolla 51 ja aineiston analysointi käynnistyy tammikuussa 2013.
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen eteneminen Etelä-Pohjanmaalla -tilannekatsaus, Harri Jokiranta
EPSHP:n sote -selvitystyöskentely etenee: Anna-Kaisa Pusaa on kiertänyt kunnat ja koonnut aineistoja. Työryhmän viimeisin kokous on ollut 3.12.12. EPSHP:n hallitus kokoontuu 10.12. ja ottaa kantaa lähipalveluista tehtyyn esityspohjaan. Työskentelyn yhteydessä on puhuttu maakunnallisesta sote -alueesta, joka on toivottu korvattavan järjestelmästä vapaammalla maakunnan alueen kattava sote-alue -nimityksellä. Työryhmässä on pohdittu mm. lähipalvelujen määritelmää, jonka voi samalla toisaalta nähdä ottavan kantaa myös tulevaan kuntarakenteeseen. Ryhmässä on esitetty myös palvelulinjakohtaisten ratkaisujen etsimistä, mikä tarkoittaisi useamman eri työryhmän perustamista kokonaisuutta pohtimaan melko sektorikohtaisena ratkaisuna, kun taas palveluprosessit voisivat joidenkin arvioiden mukaan toimia jäsentäjinä ehdotettua paremmin. Työryhmässä jäänee auki myös maakunnan kattavan toiminnan hallintojärjestelmän organisointi. Tällä hetkellä yhteistä näkyä ei ole, eikä kokonaisuus välttämättä ole kypsä kuntien lausunnoille. Keskusteltiin mm. kustannusvaikutusten arvioinnin huomioinnista prosessissa, joka asettaa sosiaalihuollon eri tilanteeseen verrattuna terveydenhuollon volyyymiin ja suoritteiden tarjontaan.

Kuntaedustajien kokemukset kuulemistilaisuuksista ovat huonoja, sillä niiden kysymyksenasettelu on korostanut tehokkuutta ja yhteistoiminnan hyötyjä, mutta jättänyt huomiotta arjen ongelmat. Etelä-Pohjanmaalla ollaan huolissaan myös siitä, miten sosiaalista, jonka työvälineet ovat yleensä muiden käsissä, ylläpidetään ja mitä jää peruskuntiin. Sosiaalihuollon tilanne on täysin erilainen verrattuna terveydenhuoltoon, jossa lääketiede ja terveyden edistäminen tarjoavat ratkaisuja. Todettiin, että tässä vaiheessa odotetaan EP:n järjestämismallin ratkaisua.

- Alkon päihdetyön kehittämisrahoilla toteutettu julkaisu Päihdetyön oppimista ja osaamista ammattikorkeakouluissa (toimittajina Laitila Minna, Elenius Leena, Majasaari Hilka, Nummela Marjut ja Peltoniemi Annu) on ilmestynyt ja löytyy SeAMKin julkaisusarjasta <http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/49011/B62.pdf?sequence=1>

5§ Väli-Suomen Kaste -hakuun 31.12.2012 valmisteltavat hankkeet

Esitys: Tiedotetaan ja keskustellaan Kaste -hankkeiden valmistelujen etenemisestä maakunnassa.

Käsittely: Anne Saarijärvi esitteli ohjausryhmälle kehittämissisältöjä ja valmistelun etenemistä (ks. tarkemmin liite 1 ja diat). Hankkeille haetaan rahoitusta 31.12.2012 mennessä ja rahoituspäätökset tulevat helmikuussa 2013. EP:lla on siis valmisteltu SOS II - Sosiaalisesta osalliseksi sosiaalityöllä? -hanketta sekä rajattua pienempää lastensuojelun selvitysvaiheeseen kiinnittyvää kehittämiskokonaisuutta. SB on koonnut molempia hankevalmisteluja varten omat yhteistoiminta-alueittain muodostetut suunnitteluryhmät, joissa lisäksi on ollut mm. SeAMKin edustus ja myös kytkökset 3.sektorille sekä asiakasrajapintaan.

SOS II hankkeen kolme toimintalinjaa myös EP:lla ovat:

I osallisuus ja osallisuutta edistävät käytännöt sekä aktivoivat ja kuntouttavat menetelmät
II palveluprosessit, yhteistyöverkostot sekä sosiaalinen kuntoutus + ammatti- ja tehtävärakenteet
III rakenteellinen sosiaalityö

Kehittämistyön kokonaisuus koostuu yhteisistä sisällöistä, mutta myös alueiden tarpeista nousseista erillispiiloteista. Mainittakoon, että myös EPSHP on mukana rahoitusosuudellaan, jolla ostetaan hankkeeseen asiantuntijakehittäjän työpanosta mm. Nepsy - sekä mielenterveys- ja päihdetyön sisältöjen kehittämiseen. EP:n kunnista Lapuaa ja Suupohjan alueen kuntia lukuunottamatta kaikki ovat mukana hankkeessa.

Lastensuojeluhankkeen valmistelu on poikennut tavanomaisista Kaste - valmisteluista, sillä kokonaisuus on rakennettu päävalmistelijaa Pikassos Oy:n toimesta yhdeksi hankkeeksi maakunnallisten osahankkeiden sijaan. Kokonaisuudessa huomioidaan kuitenkin alueilta nimetyt kehittämisspilotit. Koska EP:n kunnista kaikki ovat ilmoittaneet osallistuvansa hankkeeseen ja Pohjanmaan maakuntakin on osittain mukana, on SONet BOTNIAn alueelle tässä vaiheessa suunniteltu tulevaisuuteen kaksi työntekijää, jotka sijoittunevat osaamiskeskukseen.

Ohjausryhmä toi esille huolensa siitä, miten ikäihmisten palveluja kehitetään ja mikä on SONet BOTNIAn panos tällä substanssialueella ikäkasteen päättyessä 10/2013? Muistutettiin ohjausryhmää SB:n kehittämissuunnittelijoiden painopistealueista, mutta Arto totesi SB:n tukevan Keski-Pohjanmaan kautta vanhustyön kehittämistä jatkossakin (mm. tutkimuksen -ja kehittämisen verkosto) ja mainitsi siellä valmisteltavasta Seniori kaste -hankkeesta. EP:lle toivotaan kuitenkin myös omaa verkostoa tämän rinnalle ja SB:ssa luvattiin pohtia tilannetta uudestaan myös EP:n osalta.

Samassa yhteydessä viitattiin myös osaamiskeskuksen ylläpitovastuuseen, joka tulee ratkaistavaksi 2014 SeAMKin osakeyhtiöittämissä yhteydessä. Ratkaisun toivotaan myös vahvistavan jatkossa SB:n resursseja.

Päätös: Merkitään tiedoksi.

6§ Esitys: Tiedotetaan ja tarkennetaan Etelä-Pohjanmaan alueellinen sosiaalialan tiedonhallinnan kehittämistä kartoittavan ja suuntaavan kehittämistilaisuuden pohjalta yhteistyösuunnitelmista SONet BOTNIAn kanssa. (SB: ja THL:n tieto-osaston /Oper- yksikön tilaisuus 22.11.12. Seinäjoki, ks. tilaisuuden diaesitykset <http://www.sonetbotnia.fi/118.html>)

Käsittely: Keskusteltiin yhteistyön mallista Etelä-Pohjanmaalla, OPERin alueellisen tuen tarpeista

kunnille/alueille, tavoitteista, toimintatavoista, rahoitusmahdollisuudesta sekä sosiaalialan osaamiskeskusten ja muiden toimijoiden rooleista tässä kehittämistyössä.

Annen näyttämien rahoitusmahdollisuutta esittelevien diojen pohjalta käytiin keskustelua erityisesti siitä, että elokuun 2013 hakuun olisi mahdollista valmistella mm. osaamiskeskuksen hallinnoima hanke, jossa esim. yhtenäistettäisiin kirjaamiskäytäntöjä. Myös ervat voitaisiin pyytää yhteistyökumppaneiksi hankkeeseen, jossa hakuohjeen mukaan terveydenhuollon painotus on etusijalla. Ideoitiin, että esimerkiksi SeAMK voisi olla mukana jo alussa tekemässä esiselvitystä siitä, missä kunnissa mennään dokumentoinnin ja kirjaamisen osalta. (Huom! Linkit oppaisiin ja muuhun materiaaliin löytyvät diaesityksestä).

Päätös: SB ryhtyy valmistelemaan yhteistyössä mm. kuntien ja oppilaitosten edustajista muodostetun työryhmän kanssa hanketta elokuun 2013 hakuun.

- 7§ Arvioivaa keskustelua SB:n /Etelä-Pohjanmaan alueellisen ohjausryhmän toiminnasta 2010-2012 siirryttäessä uudelle kaksivuotistoimintakaudelle 2013–2015

Päätettiin siirtää arvioiva keskustelu alkuvuoden ohjausryhmän kokoukseen, johon perinteisesti kutsutaan sekä vanhan että uuden kokoonpanon jäseniä toimintaa saatteen vaihtamaan.

EP:n alueellisen ohjausryhmän toimintakertomus valmistuu kommentoitavaksi alkuvuodesta 2013 ja uusi maakunnallinen toimintasuunnitelma laaditaan uuden ohjausryhmän myötävaikutuksella ja tuella kevään aikana. Sovittiin, että Anne Saarijärvi toimittaa organisaatioihin viralliset uusien jäsenten nimeämispyynnöt lähiaikoina nykyisten jäsenten kautta.

- 8§ Muut asiat

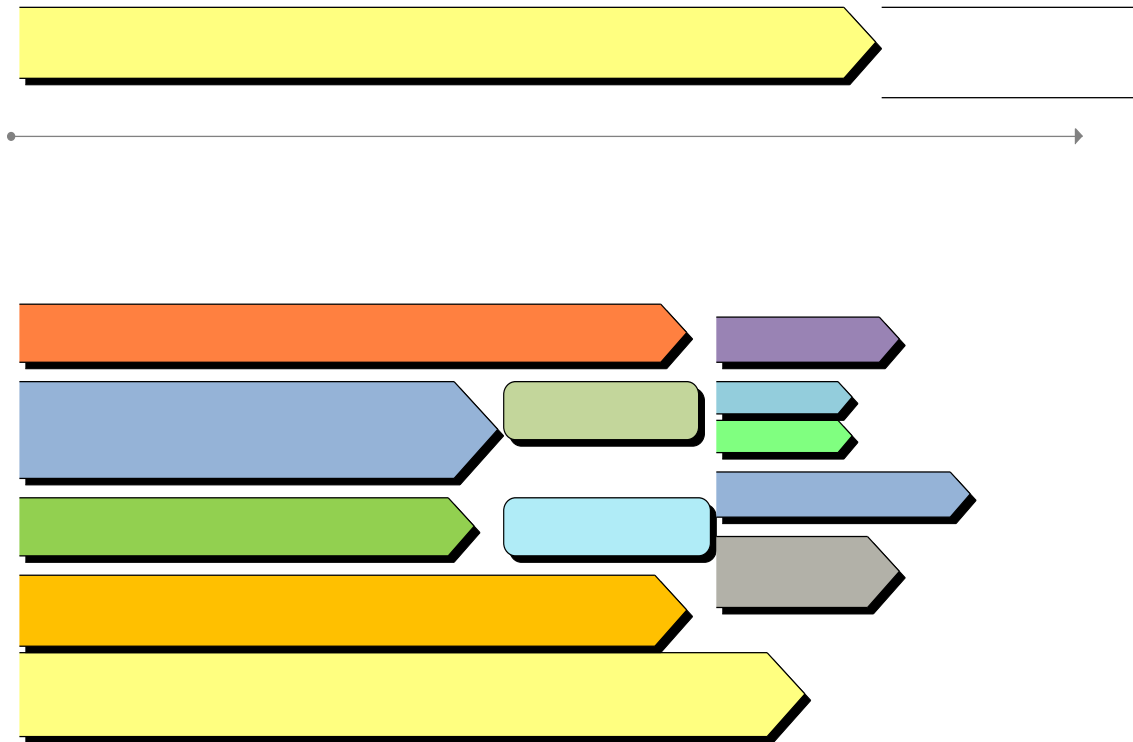
Tulevia tilaisuuksia Etelä-Pohjanmaalla:

- EP:n aikuissosiaalityön iltapäiväklubi, 10.12.2012
- Sähköinen HVK - tukiverkoston tapaaminen 13.12.2012
- Asiakkaan osallisuus kuntatoimijan näkökulmasta 14.1.2013 (Kaste -hankkeiden yhteinen koulutus, ks. <http://www.seinajoki.fi/sosiaalijaterveys/lastenjanuortenkehittamishanke2/ajankohtaista.html/44800.pdf>)
- Aikuissosiaalityön päivät 2013, Tampere 23.-24.1.2013
<http://pikassos.fi/kehittamistoiminta/aikuissosiaalityo/aikuissosiaalityonpaivat2013>
- Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohdon työkokous 29.1.2013
- Palvelurakennetilaisuus ja pohjalaismaakuntien sote-mallien mietintä – työkokousten sarja jatkuu 15.2.13 Alahärmä, Powerpark.

- 9§ Seuraava kokous
Esitys: Ehdotettiin päivämäärää 21.2.2013 klo 13.00–15.30.
Käsittely: Hyväksytään esitys.
Päätös: Kokous pidetään ehdotettuna ajankohtana.

- 10§ Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.55 ja kiitti kaikkia alueellisen ohjausryhmän jäseniä hyvästä yhteistyöstä toimintakauden 2010–12 aikana.

LIITE 1

LIITE 2

Lastensuojelutarpeen selvitysten kehittämishanke 2013-2015

Kunnallisen lastensuojelun kehittäminen on ollut parhaillaan käynnissä olevissa ja jo toteutetuissa Kaste-hankkeissa melko vähäistä. Viime aikoina Väli-Suomen alueen kunnat ovat viestittäneet akuuttia lastensuojelun käytäntöjen kehittämistarvetta, johon vastatakseen useat Väli-Suomen alueen kunnat ja sosiaalialan osaamiskeskukset ovat laatineet tämän lastensuojelutarpeen selvitystä koskevan hankesuunnitelman. Kaste II -ohjelmassa hankkeen on tarkoitus vastata osaltaan lasten ja nuorten osaohjelman lastensuojelun avohuollon kehittämistavoitteeseen.

Kuntien mukaan lastensuojelutarpeen selvitysprosessia on työstetty siten, että pystytään vastaamaan lain määrittämään aikarajaan (3 kk). Tiukka aikaraja haittaa kuitenkin prosessin moniammatillisuutta ja selvityksen aikaista palvelunohjausta. Kunnissa tarvitaan perusteellista pohdintaa siitä, mitä selvityksen jälkeen tapahtuu, mihin selvitys johtaa ja mitä olisi voitu hoitaa paremmin tai toisin. Laajasti ajatellen hankkeen avulla pyritään vahvistamaan käsitystä siitä, mikä suomalaisessa yhteiskunnassa on lastensuojelua ja mikä ei.

Hankkeeseen osallistuu noin 50 kuntaa Etelä-Pohjanmaalta, Pohjanmaalta, Pirkanmaalta, Kanta-Hämeestä ja Päijät-Hämeestä. Hankkeen valmistelusta ovat vastanneet sosiaalialan osaamiskeskukset Pikassos, SONet BOTNIA ja Verso kuntien tuella. Joulukuussa 2012 valmistuvan hankesuunnitelman ja rahoitushakemuksen laativat Kristiina Laiho ja Minna Niemi Pikassoksessa. Hankkeelle haetaan Kaste-rahoitusta sosiaali- ja terveysministeriöstä 31.12.2012 mennessä.

Hanke on rajattu lastensuojelutarpeen selvitysvaiheeseen, jotta on mahdollista paneutua monialaisen työskentelyn, palveluohjauksen sekä lapsen kohtaamisen ja kuuntelemisen kysymyksiin. Lisäksi sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien tehtäväkuvia on tarkoitus selkiyttää osassa hankekuntia, jotta

työnjako sosiaalitoimen sisällä olisi toimiva. Tavoitteena on myös lisätä aihetta koskevaa tiedontuotantoa sekä tutkijoiden ja sosiaalityöntekijöiden vuoropuhelua lastensuojelusta. Hyvin toimiva lastensuojelutarpeen selvitys on hyödyllinen ennen kaikkea asiakkaalle, joka saa tarvittaessa palvelunohjausta ja/tai yksilöllisen lastensuojelun palvelusuunnitelman.

Tavoitteena on, että hankkeen päättyessä 31.10.2015:

- A) **Lasten kohtaaminen ja kuuleminen** lastensuojelutarpeen selvitysprosessin yhteydessä on vahvistunut ja asiakasperheiden osallistumista lastensuojelutarpeen selvitysprosessiin on mahdollista arvioida ja verrata selkeän tiedontuotannon avulla.
- B) **Sosiaalityön sisäiset menettelytavat** lastensuojelutarpeen selvittämisessä ovat tutkitusti tarkentuneet sekä päätöksenteko lastensuojeluasiakkuuden aloittamisesta ja palvelunohjauksesta on selkiytynyt. On yksilöity tilanteita ja asioita, jotka lastensuojelun tarvetta selvitetäessä ovat osoittautuneet vaikeiksi ja etsitty niihin ratkaisuja.
- C) **Ammatillisen verkoston roolit ja toimintatavat** ennen lastensuojelutarpeen selvityksen käynnistymistä, selvityksenteon aikana ja selvityksen jälkeen ovat kehittyneet ja kirkastuneet sekä edelleen kehittämistä vaativat ongelmat dokumentoitu jatkotoimia varten. Sosiaalityöntekijöiden ja lastensuojelun muiden asiantuntijoiden vuoropuhelu on vahvistunut hankkeen aikana syntyneen tukirakenteen myötä.

Hankkeen toteutusaika on 1.4.2013–31.10.2015 ja kokonaiskustannukset ovat noin 850 000 euroa. Kokonaiskustannukset täsmentyvät joulukuun 2010 alussa hankesuunnitelman valmistettua. Hanketyöhön saatava kasterahoitus on maksimissaan 75 % kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuus (25 %) on jaettu hankekuntien kesken suhteessa väestömäärään.

